

ПРОЦЕС УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Для виживання в ринковому середовищі кожне підприємство повинне забезпечувати ефективне використання та прискорення оборотності активів, а також підтримувати достатню платоспроможність та ліквідність балансу. За цих умов підприємству необхідно розробляти політику комплексного оперативного управління оборотними активами, що полягає [2]: у виборі оптимального рівня і раціональної структури оборотних активів з урахуванням специфіки діяльності підприємства; у визначенні величини і структури джерел фінансування оборотних активів.

Розрізняють три типи політики комплексного оперативного управління оборотними активами: агресивну, консервативну і помірковану.

Агресивна політика має такі ознаки [1]: підприємство здійснює фінансово-господарську діяльність без обмежень збільшення обсягу оборотних активів; підприємство накопичує запаси сировини, матеріалів і готової продукції в обсязі, збільшує дебіторську заборгованість і вільні залишки коштів на рахунках у банку.

Така діяльність підприємства передбачає збільшення частки оборотних активів у загальному обсязі майна до 50 % і більше, при цьому період їх оборотності сягає 90 днів. Агресивна політика, зазвичай, не забезпечує високої рентабельності активів і допомагає зменшити ризик технічної неплатоспроможності. Несприятливі зовнішні умови на товарному ринку можуть призвести до зниження фінансової стійкості і втрати платоспроможності.

При проведенні консервативної політики управління оборотними активами характерними є те, що підприємство стримує зростання поточних активів і прагне мінімізувати його. У цьому випадку питома вага оборотних активів у загальному обсязі майна складає не більше 40 %, скорочується і період їх оборотності. Підприємства повинні проводити цю політику за достатньо певних умов. Тобто заздалегідь відомі умови й обсяги продажів, терміни надходження коштів і платежів, є необхідні товарно-матеріальні запаси, а терміни їх постачання заздалегідь визначено.

Поміркована політика управління оборотними активами підприємства займає проміжне положення, вона характеризується середнім рівнем рентабельності й оборотності активів.

До основних завдань управління оборотними активами належать [2]:

1. Забезпечення безперебійності виробничого процесу. Для реалізації цього завдання необхідно сформувати окремі види активів відповідно до обсягів господарської діяльності підприємства і тривалості його операційного та фінансового циклів.

2. Прискорення оборотності загальної суми оборотних активів. Це завдання управління оборотними активами реалізовується шляхом збільшення частки активів з високою оборотністю і зменшення частки активів, які обертаються повільно.

3. Забезпечення ліквідності оборотних активів, достатньої для підтримки платоспроможності підприємства за поточними фінансовими зобов'язаннями. Дане завдання реалізується за допомогою постійного контролю за розміром оборотних активів у грошовій, абсолютно ліквідній формі, а також шляхом забезпечення відповідної частини високоліквідних активів у вигляді поточних фінансових інвестицій та інших активів, які можуть швидко, якщо необхідно трансформуватися у грошові кошти.

4. Забезпечення підвищення рентабельності оборотних активів. Щоб реалізувати дане управлінське завдання потрібно своєчасно використати тимчасово вільних залишків грошових активів для формування ефективного портфеля поточних фінансових інвестицій, що можуть принести підприємству прямий дохід у формі процентів або дивідендів, розміщення коштів на депозит, відкриття контокорентних рахунків у банку.

5. Мінімізація ризиків і втрат, пов'язаних з формуванням і використанням оборотних активів. Всі види оборотних активів якоюсь мірою пов'язані з ризиком втрати.

Отже, можна зробити висновок, що основне завдання управління активами як оборотними так і необоротними полягає у своєчасному оновленню виробничих фондів, впливу на їх розмір, склад, структуру та прибутковість.

Література:

1. Бондаренко О.С. Управління оборотними активами в інноваційному розвитку підприємств: монографія. К.: КНУТД, 2015. 358 с.

2. Демченко Т.А. Проблемні питання ефективного формування та використання оборотних активів промислових підприємств. Інвестиції : практика та досвід. 2021. №22. С. 45-47.